

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America
840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

SAUSIO 25 - JANUARY 25, 1982

NR.2

NELIKIME SKOLINGI SAVO TĖVYNEI

Ši didžioji lietuvių, gyvenančių laisvame pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje, nepriklausomybės šventė ir drauge visų mūsų susikauptimo diena įpareigoja J.A.V. lietuvius besąlyginiai kovoti už Lietuvos Nepriklausomybės grotesni atstatymą. Iš mūsų žodžių, raštų ir veiksmų laisvasis vakaras pasaulis ir jo politinės ir kultūrinės institucijos dar kartą tegu patiria apie mūsų tėvynei Lietuvai sovietinio okupanto daromą skriaudą.

Laisvojo pasaulio lietuviai, neužmirškime savo brolių ir sesių, nešančių okupuotoje Lietuvoje sovietinio atėjūno svetimą jungą, ir vieningai kovokime už laisvą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą.

Šio kilnaus tikslo siekdami, pasišvėskime mūsų tėvynei ne tik būdami bekompromisiniais kovotojais už Lietuvos laisvę, bet taip pat vieningi savo gretose ir dosnūs savo širdyse.

Padidindami šiais metais savo auką Lietuvos laisvinimo reikalams, atiduokime skolą savo tėvynei ir ne vien tik žodžiais, bet taip pat ir pinigine parama, prisidėkime prie Nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

Amerikos Lietuvių Taryba per keturiasdešimtį savo veiklos metų, JAV lietuvių gausiai remiama, ryžtingai kovojo už Lietuvos laisvę. Ji rėmė ir atei-tyje rems tiek pavienių lietuvių, tiek jų politinių veiksmų ir organizacijų pastangas šio kilnaus tikslo siekiant.

Brangūs broliai ir sesės lietuviai, nelikime skolingi savo tėvynei ir, prisimindami už žmogaus teises ir savo tėvynės nepriklausomybę herojiškai kovojančius savo tautiečius okupuotoje Lietuvoje, gausiai dalyvauskime Vasario 16 d. minėjimuose ir paremkime Amerikos Lietuvių Tarybos pastangas laisvinimo darbuose.

LIETUVOS KLAUSIMAS TELEVIZIJOJE

Vadinama kabelio televizija yra jau įvesta daugybėje Chicagos priemiesčių. Tos televizijos Metro Vision bendrovė, veikianti kanalu 4, į vaizdajuostę įrašė kun. dr. J. Prunskio pasikalbėjimą apie Lietuvą ir rodydavo kartu: vasario 10 d. 8 val. 30 min. vak. ir vasario 14 d. 7 val. 30 min. vakare. Taip pat šis pasikalbėjimas bus perduotas per WOPA radijo stotį.

LATVIAI DOMISI LIETUVOS REIKALAI

Latvių sąjungos Chicagoje pirmininkas Ilmaris Bergmanis kreipėsi į Atstovų Rūmų Žmogaus teisių pakomisiją Vytauto Skuodžio išlaisvinimo reikalui. Gavė iš Skuodžio išlaidų paimamą, Don Bonker palankų laišką, kad jie šį reikalą jau gina Helsinkio komisijoje ir kad planuoja rezoliucijos pavidalu kelti Atstovų Rūmų posėdyje vasario mėnesį.

Chicago latvių biuletenis "Chicago Latvian Newsletter" sausio mėnesį išidėjo informaciją apie V. Skuodį ir išspausdino ilgesnį kun. J. Prunskio pranešimą apie Maskvos propagandinius nukrypimus filme "The Unknown War", kartu reikalaujant, kad mokytojų sąjunga National Education Association atšauktų to filmo indersavimą.

TRUMPAI IŠ VISUR

JAV senatorius L. Pressler, gavęs informaciją iš Lenkijos diktatūrinės valdžios, nematęs ir nesikalbėjęs su solidarumo veikėjais, grįžęs į JAV, kaltina darbininkus, kad jie nepasiduoda komunistų vadžiai.

Vokietijos kancleris pareiškė, kad JAV gali apginkluoti savo karines jėgas Europoje kokiais ji nori ginklais.

Maskvoje, nuo sniego įlūžus fabriko stogui, žuvo 50, sužeistų keli šimtai.

Egiptas ir Kanada susitarė atominės energijos bendradarbiavimo reikalui.

Izraelis daug ginklų eksportuoja į Pietų Afriką.

Per pirmuosius prezidentavimo metus Reaganas iš federalinės valdžios atleido 40,000 biurokratų - valdininkų, per sekančius metus numato atleisti dar tiek.

JAV biznierių, Izraelyje, kasmet nuperka apie 60 lėktuvų, mokėdami po 5 mil. dol. už kiekvieną.

Prancūzijoje priestankinėmis sovietų raketomis apšaudytas statomas atominis reaktorius.

Turkija atnaujina prekybos sutartį su sovietais, metams 600 mil. dol. sumoje.

Indijoje dėl maisto kainų kilimo, darbininkai kelia riaušes.

Egiptas gerina santykius su sovietais ir iš ten kviečiasi specialistus.

JAV biznierių pardavė Libijai ginklų už 63 mil. dol.

Sovietai 1984 m. ruošiamai olimpiadai, sabotažo ir teroro veiksmams, atsuntė į JAV keliasdešimt vienos tautybės "emigrantų".

JAV povandeniniame laive žuvo 5 kariai.

1981 m. JAV buvo suimta 114 asmenų už antisemitizmą.

Lenkijoje darbininkai už platinimą Solidarumo atsišaukimų baudžiami 5-7 metus kalėti.

Lietuvos okupantų tarnas gen. Petronis, 1981 metų gegužės 3 savaites važinėjo po JAV.

Lenkijoje, įvedus karinę diktatūrą, perpus nukrito komunistų partijos narių skaičius.

"Amerikos Balsas" padidino lenkų kalba transliacijas.

Libane nužudytas Alžyro diplomatas.

Sovietų karininkams Afganistane už vienus metus tarnybos duodama 3 metai avanso, keliant į aukštesnį laipsnį.

Įlūžus tiltui, jungiančiam Braziliją su Paragvajum, žuvo 40 žmonių.

Nustatyta, kad Italijos komunistų teroristai ginklus per Arafatą gauna iš sovietų.

Garsų "La Prensa" dienraštį komunistuojanti Nikaragvos valdžia vėl uždarė.

PAVERGTOJE TĖVYNEJE

Mes Amerikoje skundžiamės, kad žiemą užpusto kelius, o kurie per komunistų malonę pasivažinėja gintinės krašte, sako, kad ten daug blogiau. Per eitą žiemą daugiausiai pūstymai siautė apie Kryžkalnį, Šilalę, Tauragę, Tilžę, Jurbarką ir Šakius. Kur ne respublikiniai keliai, tai kelias savaites buvo nepravažiuojama.

Nors jau praėjo keli mėnesiai, kai prie Klaipėdos sudužo Gibraltaro tanklaivis su nafta, bet užterštas Baltijos pajūris tebėra iki pat Šventosios - 45 km.

Palangiškiai talkos būdu nuvalė Baltijos pajūrį nuo tilto iki Birutės kalno, bet mazuto smarvė liko ir abejojama ar iki maudymosi sezono išnyks.

Žemaitis

ANGLIJOJE RŪPINASI ĮKALINTAIS LIETUVIAIS

Anglijoje 1982 m. pasirodė nr. 2 leidinio "Freedom Call". Jame iškeliama, kaip Maskva kiudo susijungti perskirtoms šeimoms, kaip žiauriai Sovietų Sąjungoje kalinami kovotojai dėl žmogaus teisių, kankinant juos badu, šalčiu, laikant karceriuose. Leidinyje daug vietos skiriama kalinamiems lietuviams: Mečislavui Jurevičiui, Viktorui Petkui, Baliai Gajauskui. Taip pat aprašomi daug nusipelnę Helsinkio grupės nariai: Ona Lukauskaitė-Poškienė, kun. Bronius Laurinavičius.

LATVIAI UŽJAUČIA LIETUVIUS

Amerikos Latvių Sąjungos leidžiamas biuletenis "Latvian News Digest" savo paskutiniame numeryje specialiu straipsneliu pagerbė atminimą Lietuvoje nužudytą kun. Leono Mažeikos, 63 m. amžiaus. Pabrėžiama, kad jis buvo stiprus tikinčiųjų teisių gynėjas, pasirašė su kitais tuo reikalu skundą Maskvai, primindami žmogaus teisių pažeidimus. Biuletenis taip pat primena ir anksčiau Lietuvoje nužudytą kunigą Leoną Šapoką. Taip pat pranešama, kad okupuotoje Latvijoje trejiems metams kalėjimo nuteistas poetas, mokytojas Alfredas Zarins, 58 m., kuris jau turėjo dvi širdies atakas. Nežiūrint jo trapios sveikatos, išsiųstas į kalėjimą 700 km. nuo Latvijos.

STUDENTAI AMERIKOS PABALTIEČIŲ KOMITETE

Amerikos Pabaltiečių komitetas Vašingtone konstatavo, kad praėjusiais metais buvo labai sėkminga studentų internų programa tame komitete. Į komiteto darbą įsijungė lietuvių, estų studentai aplankė apie 50 Vašingtono valdžios, kongreso įstaigų, susitiko su žmogaus teisių aktyvistais ir turėjo gerą progą praplėsti politinio darbo patirtį. Ši programa bus vykdoma ir šiemet. Bus priimami studentai, sulaukę 18 m., studijuoją politinius mokslus, žurnalizmą, istoriją, sociologiją ir mokslus apie Pabaltiją ar Sovietų Sąjungą. Jiems bus apmokėta kelionė ir dar 1500 už vasaros darbą. Reikalinga turėti automobilį. Studentai tuo susidomėję, kreipiasi į ALTO centrą, Chicagoje.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone Yards 7-4789
or (312) - 543 - 8198,

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Mokytojas Jonas Valaitis

Sausio 24 d. pietų metu buvo paminėtas MOKYTOJO J. VALAIČIO 94-tas gimtadienis. B. Klierė trumpai apžvelgė jo gyvenimo nueitą kelią ir A. Mateika paskaitė iš Čechovo novelės "Vasarojant". Vertimas J. Valaičio. Sugiedota "Ilgiausių metų". Padėkos žodį tarė pats J. Valaitis.

KLUBO NARIŲ SUSIRINKIMAS ĮVYKO 1982 m. SAUSIO 9 d. Tai pirmasis šiais metais ir paskutinis baigiant kadenciją senajai valdybai. Susirinkimą

pravedė klubo pirm. A. Karnius, A. Krulikienei sekretoriaujant. Susikaupimu pagerbta mirusieji klubo nariai, pristatyta valdybos naujai priimtieji į klubą nariai. Susirinkimo pagrindą sudarė ataskaitiniai pranešimai, kuriuos atliko atskirų veiklos sričių klubo vadovybės pareigūnai ir komisijų atstovai, o jų buvo net 12. Klube šiuo metu yra 226 amžninieji nariai ir 204 aktyvieji nariai, viso - 430. Dalyvavo 102 nariai.

SENOSIOS KLUBO VALDYBOS AT-SISVEIKINIMAS IR NAUJOSIOS PRISTATYMAS ĮVYKO 1982 m. SAUSIO 10 d. klubo salėje pietų metu. Prieš perduodant pareigas, karališką žodį tarė pats klubo "karalius" (A. Grabauskas), išreikšdamas padėką klubo pirm. A. Karniui ir visai klubo vadovybei už gražų ir didelį darbą klubo naudai, o "karalienė" (I. Račinskienė) padėkos ženklaan įteikė tortą.

Naujasis klubo pirm., A. Armalis pasidžiaugė gražiais buv. valdybos darbų rezultatais ir padėkojo valdybai bei direktoriams už klubo perdavimą gerame stovyje. Tada išvardino naujosios valdybos sudėtį, būtent: klubo pirm. - A. Armalis, vicepirm. - K. Vaičiūtis, sekretorė - A. Krulikiene, fin. sek. - I. Račinskienė, išd. - J. Kirkilis ir direktoriai. E. Bazėnas, A. Budrikis, A. Grabauskas, P. Juška, R. Kriauciūnaitė, P. Mičiulis ir J. Pupelienė. Revizijos komisija, L. Kačinskis, M. Šilkaitis ir J. Žvynys.

1982 m. TARPTAUTINIS FESTIVALIS įvyks vasario 25-26 -27 - 28 dd.

SANDAROS REDAKCIJA

Redaktorius: G. J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreiša (polit.), P. Bružas (techn.).

Skryžių red.: Janė Bajerčienė (Seimininkų sk.), Vaclovas Prūsas (Pensininkų linijos), Antanas Adomėnas (English sect)

SANDAROS ADMINISTRACIJA

Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos darbo valandos: Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir 1 val. pp - 6 val. varare. (kitu laiku, esant svarbiam red. ir adm. reikalui, galima skambinti 312 - 543 - 8198.).

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chaplikas; Los Angeles - inž. Juozas Ruokis; Detroitė - Antanas Norus.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo prisidėti prie Sandaros darbu, praešdami pranešti red. ir adm. telefonais.

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc. (TAUTOS FONDAS)

ATSISALIKIMAS

Donations & Corresp. to be mailed to:
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

Laisvojo Pasaulio Lietuviai,

Vasario šešioliktoji nepriklausomos Lietuvos atstatymo šventė, kiekvienam lietuviui yra vilties, tvirto pasiryžimo ir didžiosios aukos liudijimas. Tai diena, įpareigojanti mus visus prisiminti tuos, kurie Lietuvos atstatymą paskelbė Pasauliui, kurie dėjo pirmuosius valstybinio atkūrimo pagrindus. Tai drauge diena pareikšti pagarbą tiems, kurie atidavė didžiausią auką, savo krauju pašvęsdami Tautos laisvę ir tuo būdu Vasario 16- aktą pavertę tikrove.

Jau daugiau, kaip 40 metų Lietuva, nešdama sunkų okupavijos jungą, negali viešai minėti šios Tautai istorinės dienos. Tačiau, nepaisant žiauriausių okupanto kėslių, apgaule, jėga ir smurtu, pavergtos lietuvių Tautos dvasia nepalūžusi, o jos tikėjimas į laisvą rytojų tebėra gyvastingas.

Mūsų broliams ir sesėms okupuotoje Lietuvoje netrūksta nei galios, nei ryžto kovoti ir aukotis dėl savo tautos ir pagrindinių žmogaus teisių. Laisvojo pasaulio lietuviai didžiuojasi tuo žavinčiu savo tautos atsparumu, o pasididžiavimą lydi parama Lietuvos išlaisvinimo pastangoms.

Vasario 16-tos proga Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Tautos Fondas prašo, kviečia ir ragina visus lietuvius laisvajame pasaulyje dar stipriau remti ir plėsti veiklą Lietuvos laisvinimo kovoje.

Dėkodami už paramą veiksmų darbams, o ypačiai už aukas Tautos Fondui, kuris finansuoja VLIKo veiklą ir kaupia lėšas Lietuvos Laisvės Išde-laisvai nepriklausomai Lietuvai, VLIKas pakartotinai jungia ir savo nuoširdų prašymą visiems laisvėje gyvenantiems lietuviams: visada su nepalaužiamu ryžtu ir tikra viltimi siekti didžiojo tikslu- laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai.

Dr. Kazys Bobelis
Dr. Kazys Bobelis
VLIKo Valdybos pirmininkas

Juozas Giedraitis
Juozas Giedraitis
Tautos Fondo Valdybos pirmininkas

1982 m. sausio 21 d.

Žvilgsnis į ateitį....

NAUJĄ BERTAINĮ PASITINKANT

Liūtas Grinius

Trečias mūsų amžiaus ketvirtis, 1951 - 1975 metai, buvo pilnas įvykių. Jei praeitis moko ir stiprybės duoda, šio bertainio apžvalga padės geriau suprasti jėgų kryptis, kurios betarpiškai įtaigoja mūsų gyvenimą ir teiks stiprybę ateičiai.

Naudojamės proga iš praeities į ateitį pažvelgti ir ją spėti. Savo mintis remiame pasibaigusio ketvirčio įvykių santrauka, būsimo ketvirčio pasaulio įvykių spėjimu ir lietuviškos politikos, išievių organizuotės ir mūsų asmenišku pažirū reikalais. Skaitytojui paliekame papildymą, kitų hipotezių kūrimą, diskusijas ir savo išvadų padarymą. Tik šio, o ne ginčo dėl vienos ar kitos minties iškėlimo šiuose puslapiuose, siekiame.

1951 - 1975 METAI

IS VAKARŲ PASAULIO TAŠKO ŽIORINT, trečiasis šio šimtmečio ketvirtis nebuvo laimingas, bet jo bėgyje buvo išvengta visuotino, gal net branduolinio karo. Kaina už didžiųjų valstybių žemių ir gyventojų apsaugojimą nuo karo buvo apmokėta dideliais medžiaginiai ištekliais, politinėmis nuolaidomis komunistiniam pasauliui ir daugiausiai kitų valstybių

Šis inž. Liūto Grinius straipsnis, nors jis buvo rašytas 1975 m. pabaigoje ir atspausstas studentų skautų žurnale "Mūsų Vytis" nr. 3-4, 1975 m., tebėra idomus ir šiandien. Šiuo metu L. Grinius yra VLIKo valdybos vicepirmininkas. R e d.

gyventojų kančiomis ir gyvybėmis.

PASAULYJE radosi naujos valstybės: išryškėjo komunistinis imperializmas ir nacionalizmas; vyko Korėjos, Indokinijos, Indijos pusiasaliu, Mažosios Azijos, Afrikos ir Kipro salos karai; bandyta iš rusų dominacijos pasiliuosuoti Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Rumunijoje; vyko ekonominiai, tautiniai ir politiniai bruzdėjimai Lenkijoje, Sovietų Sąjungoje, Filipinuose, Pietų Amerikoje, Afrikoje, Saurinėje Airijoje; komunistinės jėgos išgalejo Kinijoje, Tibete, Kuboje, Čilėje (?), Indokinijoje, Portugalijoje (?) ir keliose Afrikos valstybėse.

IS LIETUVIŲ TAŠKO ŽIORINT, trečiasis šio šimtmečio ketvirtis taip pat nebuvo naudingas - tautos valstybingumo viltys neišsipildė. Atviri politinės opozicijos poreiškiai LIETUVOJE skatino didesnę isikišimą "iš viršaus" ir sustiprintą tautišku poreiškių varžymą, didesnę rusiškos partijos budrumą. IŠIEVIŲ tarpe, nežiūrind savaimingos organizacijų centralizacijos, didėjo vadovaujančių asmenų intelektualinis sukakėjimas ir silpnų asmenybių kilimas organizacijų, spaudos ir politinio darbo plotmėse - išsivystė imigrantams tipiška dvasinio menkėjimo liga. LIETUVOJE IR SVETUR, tautišku ir intelektualinių polėkių vietoje pradėjo pirmauti pramogos; medžiaginių patogumų siekimas skatino nuolat mažėjantį prieauglį - stipriausio mažos tautos (biologinio) ginklo silpnėjimą.

LIETUVOJE vyko rusiško komunizmo isitvirtinimas ir gyventojų prisitaikymas prie sąlygų, kuriose ne viskas nuo jų pačių ir nuo tautos daugumos norų priklausė.

SVETUR esantys lietuviai pergyveno

imigrantų įsikūrimą ir savitos aplinkos kūrimą naujuose kraštuose.

LIETUVIŲ TAUTINIS KŪRYBOS SRITYSE šis ketvirtis, tačiau, pasižymėjo pasididžiavimo vertais laimėjimais.

LIETUVA TEBĖRA LIETUVIŠKA ir Sovietų respublikų tarpe ji sugebėjo daugelyje sričių pirmauti. Su pagrindu yra didžiuojamasi Vilniaus aplietuvimu, buitinių sąlygų gerėjimu, kelių tinklo tobulinimu, namų statyba, technikos produktų tobulėjimu, eilės mokslisų kūrimu išleidimu, savų mokslininkų pagarsejimu pasaulyje ir progų bendrauti su užsieniu, ypač su vakarais, išnaudojimu.

SVETUR GYVENANTYS sukūrė lituanistinių mokyklų tinklą ir mokyklines priemones (pavienių darbininkų jėgomis, bet dažnai centrinių organų vardu); jie vykdė pasaulinio masto (nors ir be Lietuvos atstovavimo) šokių ir dainų šventes, "jaunimo" suvažiavimus, kasmetines jaunimo (net ir senimo!) stovyklas; paruošė ir išleido stambią lietuvišką enciklopediją, eilę neo-klasikų ir atsiminimų pobūdžio knygu.

Taip trumpai atrodo trečiojo mūsų amžiaus ketvirčio įvykiai ir atsiekimai. Jei bendras tautos valstybingumo siekių balansas ir nėra mums teigiamas, asmeniška kūryba ir organizaciniai sugebėjimai šiame ketvirtyje buvo ne maži.

1975 - ?

PASAULIO ATEITIES HIPOTEZĖ

Gyvendami dabartyje su žvilgsniu į ateitį, turėtume žvilgtelėti, ką mums neša šio amžiaus pabaiga. Pramatymai, žinoma, remiasi prielaidomis. Tegu žinūnai sukuria kitokias hipotezes, tegu ne su visomis mintimis bus sutinkama, bet svarbu, kad darytume spėjimus, juos nuolatos peržiūrėtume ir savo užsimojimus jų įkandintume. Tik taip, įvykiams užklupus, nereikės ai, ką dabar daryti, bet

Visas jėgas

Lietuvos laisvinimui!

būsime pasiruošę ir iš anksto išnaudosime progas. Pradėsime nuo sunkiausiai įvertinamo klausimo - pasaulio ateities.

Yra pastebėta, kad kas maždaug 25 metus žmonija kariauja. Korėjos, Vietnamo karai buvo ideologinių ir politinių įtakų karai. Stipresnės didžiųjų karų priežastys randasi, kuomet viena ar kelios valstybės pasijunta ne tik politinės, bet ir ekonominės grėsmės padėtyje. Pirmasis ir Antrasis pasauliniai karai buvo tokio pobūdžio.

Praėjusio ketvirčio bėgyje brendo jėgos, kurios ruošia dirva naujo ekonominio karo galimybei. Japonija išaugo į rimtą varžovą JAV viduje ir eksportuose į kitus kraštus. Sovietų Sąjunga tapo varžovu JAV kariuomenai pajėgumui ir laivininkystėje. Tiek Sovietų Sąjunga, tiek sparčiai besivystanti Kinija, savyje slepia Japonijai ir JAV idomias, bet kol kas neprieinamas, milžiniško eksporto galimybes. Varžybos už šias rinkas yra prasidėjusios, tačiau jų sprendimas yra komplikotas istorinėmis, geografinėmis ir politinėmis aplinkybėmis. Jei Sovietų Sąjunga nematys ateityje galimybės daugiau laimėti turtingose vakarų itakos sferose (iskaitant Mažąją Aziją ir Afriką), jos dėmesys turės krypti į Kiniją. Rusijos-Kinijos artumas visuomet davė pagrindą abipusei baimei. Jau dabar Sovietų Sąjunga deda daug pastangų Kinijai apsupti vaistybėmis, kurios yra jos rakoje. Japonija, gi, istoriniai siekių prekybinio ir kolonialinio išsiplėtimo Pietų Azijoje, bet šiuo metu jos politinės ir karinės jėgos, atrodo, pasitenkina prekybinės plėtotės laimėjimais.

(Nukelta iš pusl. 6)

Redaguoja Vaclovas Prūsas

kų gyvenimą. Povilas ėjo įvairias pareigas pačioj stovykloj, o vėliau ilgiausiai teko dirbti vienos lietuvių gimnazijos raštvedžiu, 1949 m. Burneikių šeima, su jau paaugusiais vaikais, atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoj. Čia, kaip ir beveik visiems kitiems naujai atvykusiems lietuviams, ir Povilui su žmona teko dirbti ir šen bei ten. Materialė šeimos padėtis pradėjo stiprėti, Burneikiai įsigijo gana jaukų namuką, vaikai baigė aukštuosius mokslus, tad tėvai galėjo jau kiek atsikvėpti.

Abu Burneikiai nuo pat atvažiavimo dalyvauja lietuvių visuomeniniam veikime. Povilas - Balfe, ramovėnuos ir kitose organizacijose, o Ona Burneikienė - aktyvi Lietuvių mokytojų sąjungos veikėja ir nuolatinė valdybos narė. Visuomeniniame veikime abu Burneikiai pasižymi dideliu lietuvišku sąžingumu ir pareiškumu. Jeigu jie pasiima atlikti kurį darbą, tai visuomet galima būti tikriems, kad tas darbas ar pareigos bus atliktos visu stropumu. Tokie žmonės ir yra patys stiprieji mūsų organizacijų ramsčiai.

Priešrinkiminėse prakalbose ir metų bėgyje po išrinkimo prezidentas Rėgenas pabrėždavo, kad jis daro viską, kad Amerika būtų kariškai stipri. Šioje skiltyje jau anksčiau buvo nurodyta, kad šios valdžios žodžiai ir valdžios veiksmai nėra tokie patys ir dažnai net vieni kitiems prieštarauja. Pažiūrėkime į JAV karišką pajėgumą po vieno metų valdymo.

1981 metų spalio 1 d. - naujų sąsąkaitybos metų pradžioje, JAV turėjo: 31 povandeninį laivą su raketomis. Šis skaičius yra 8 mažesnis, nei prezidento Karterio valdžios pabaigoje ir 10 mažiau, nei buvo su Sovietais susitarta 1972 metų strateginio apsiginklavimo apribojimo sutartimi (SALT I).

Vieną B 52 tipo bombonešį, ginkluotą tolimo skrydžio raketomis, nors prieš metus buvo pramatyta turėti pilną eskadrilę.

Titano II raketos su branduoliniais krūviais bus sekantisiais metais išmontuotos, nors prez. Karterio planai pramatė ją vykdyti 4 metus vėliau.

Patobulintų povandeninių laivų raketų (D 5 Trident II) programa nėra paskubinta, bet gali būti sulėtinta dėl lėšų trūkumo ar techniškių priežasčių.

Prezidento Karterio planuotas MX raketų skaičius sumažintas iš 200 į 100, bet tik 40 jų bus paruošta 1988 metais.

Vientūlis naujas ginklas yra BI bombonešis. Jo tikimasi 1987 metais, tačiau tik pradinuose mažuose skaičiuose.

Tie keli pavyzdžiai rodo faktišką JAV strateginių jėgų sumažinimą, o ne sustiprinimą. Nei vienas iš šių žingsnių nebuvo reikalingas dėl techniškių priežasčių, bet buvo padaryti taupumo sumetimais.

Kandidatas Rėgenas savo prakalbose nurodydavo Sovietų branduolinių ginklų persvarą prieš JAV. Per metus jo padaryti ginklų sumažinimai šią persvarą dar labiau padidino JAV nenaudai. Stebėtai dabar mano, kad valdžia išras naują ginklų palyginimo būdą ir tuo būdu toliau įtikinės, kad JAV yra geresnėje padėtyje nei anksčiau.

Priešpriešais Amerikai, Sovietų Sąjungos ginklavimas pastoviai didėja. Jau prieš metus Sovietai buvo apginklavę savo pirmą žemėje įkastą tarpžemyninę raketą ir buvo paruošę antrą bandymui. Paskutinių metų bėgyje Sovietai pradėjo bandyti naują daug didesnį povandeninių laivų tolimo skrydimo raketą, kuri prilygs JAV Tridento pajėgumui. Sovietų lėktuv-

nešių statyba vyksta dideliu tempu ir jų pajėgumas šioje srityje greit prilygs JAV.

Atoslūgis ir ginklų apribojimo politika buvo įvesta prezidento Niksono ir Henrio Kisingerio 1972 metais. Jų priimta SALT I sutartis leido Sovietams padidinti strateginių raketų skaičius ir labai apribojo JAV povandeninių laivų raketų krūvius. Ta pati sutartis sustabdė JAV priešraketinių raketų vystymą, kurios turėjo saugoti JAV tarpžeminių raketų įtaisus. Ši sutartis buvo padiktuota JAV kenčiant Vietnamo karo pasėkas. Prezidento Karterio sutarta, bet Kongreso nepatvirtinta SALT II sutartis tebėra JAV sekama. Dabartinė vyriausybė pradėjo naufus ginklų apribojimo pokalbius su Sovietais, bet JAV kariškam pajėgumui mažėjant, yra sunku įsivaizduoti, kad Amerika šiose derybose galės įtikinančiai kalbėti.

JAV pajėgumas derėtis yra susilpnintas ne vien dėl ginklų sumažinimo, bet ir todėl, kad JAV sudarytos kariškos sąjungos su kitomis valstybėmis taip pat yra labai silpnos. Pietryčių Azijos sąjunga (SEATO) 1954 metais sujungusi JAV su 7 Azijos valstybėmis apsaugojimui nuo Raudonosios Kinijos visai išnyko, kai prezidentas Niksonas užmezgė santykius su Kinija. 1955 metais Fosteris Dales sukūrė Artimųjų Rytų valstybių sąryšį vadinamą Centrinę Sąjungą, kuri priklausė JAV ir 5 mahometonų valstybėms. Ji taip pat nebeveikia. Šiaurės Atlanto valstybių Sąjunga (NATO) dabar vos vos laikosi ir Europos valstybės nėra linkusios remti nepastovios JAV užsienio politikos ir nepasitiki Amerikos pajėgumu Europą apginti nuo Rusijos.

L. Kasiulis

STUDENTŲ ATSTOVAI ALTE

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga į Amerikos Lietuvių Tarybą nominavo savo narius Ramunę Tričytę, Svajūnę Kerelytę ir Joną Bobelį. Į ALTO valdybą įeina Ramunė Tričytė.

Povilas Burneikis

Jau ir anksčiau Povilas retkarčiais pasiskųsdavo savo sveikata. Gal atsiliepdavo tas nelaimingas jo sužeidimas 1944 m., o praėjusių metų vasarą Povilą užklupo sunki liga. Net ištisas 7 savaites jis turėjo praleisti ligoninėj, kur buvo padaryta sunki operacija. Išėjęs iš ligoninės, jis vėl pasijuto sergąs ir šiuos žodžius rašant jis jau porą savaičių gulį ligoninėj.

Visi "Sandaros" talkininkai siunčia jam nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus nugalėti ligą ir vėl grįžti į talkininkų būrelį, kuriame Povilas taip nuoširdžiai dirbo beveik penkerius metus.

Talkininkas

Kongresmanas MARTY RUSSO

Kongr. Marty Russo kalbės Čikagoje rengiamame Vasario 16 minėjime, vasario 14 d. 2 val.p.p. Marijos Aukšt. Mokyklos salėje.

LIETUVIS NEPAVARGS KOVOJE UŽ LIETUVOS LAISVĘ

AMERIKOS LIETUVIŲ PENSININKŲ SĄJUNGOS PRIEŠKALĖDINIS POBŪVIS VAIZDUOSE

Nuotrauka 1

1981 m. gruodžio 16 d. Amerikos Lietuvių Pensininkų S-gos pirmininkas St. Vanagūnas pradeda prieškalėdinį pobuvį Šaulių salėje, pažymėdamas, kad ši kartą nebus jokių protokolų rašymų, nebus jokių kalbų, bet tik tiktai meninė dalis.

Nuotrauka 2

Br. Stravinskienė pasakoja apie kūčių papročius ir kartu su M. Jonikiene sugiedoja senovės kūčių dainą ar giesmę apie elnių devynragį, o visas oktetas padainavo dar A. Vanagaičio "Ei Kalėdos!" Po to, A. Latonienė mintinai padeklamavo Kalėdoms pritaikytą eilėrašį, o Br. Variakojienė padeklamavo jos pačios sukurta kalėdinį padavimą "Aras". Buvo dar pasakytas eilėraštis "Rambynas", kurį mintinai ir su įsijautimu išpildė M. Jonikiene.

Pertraukos metu, p. Krolis pagrojo smuiku kelias liaudies dainas, prašydamas publikos pritariant kartu dainuoti.

Nuotrauka 3

APS pobūvio oktetas, kurį sudaro I. Pocienė, M. Barienė, M. Jonikienė, A. Latonienė, J. Paškevičienė, P. Prankienė, M. Radzevičienė, Br. Stravinskienė ir okteto vadovė Br. Variakojienė. Buvo sugiedota giesmė "Tylioji naktis" ir kitos giesmės bei dainų dainelės, kaip - "Giedu dainele, savo giesmelė", F. Strolis "Mano Žemė", Br. Variakojienės sukurta "Pensininkų dainą" ir kt.

Nuotrauka 4

Kalėdų "senelis" (P. Prankienė) atnešęs pensininkams didžiausią maišą dovanų, kuriomis "apdovanojo" visus pobūvyje dalyvavusius pensininkus. O jų susirinkusių buvo nemažai, net 250.

Nuotraukos C. Genučio

Chicago, Ill.

POVILO BURNEIKIO SUKAKTIS

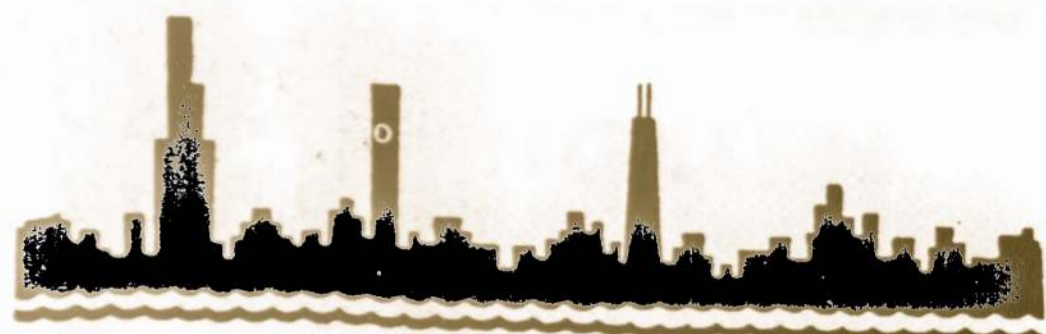
Sunku būtų "Sandarą" leisti, jei neturėtume nuolatinį jos talkininkų. Ne didelis jų būrelis visuomet padeda paruošti kiekvieną laikraščio laidą išsiuntimui skaitytojams. Keletas to būrelio narių jau anksčiau yra minėję savo amžiaus sukaktis, o kiti gi jau senokai yra peržengę auksines sukaktis. Beveik visi jie jau yra pensininkai. Malonu ir džiugu konstatuoti, kad, nežiūrint tokio brandaus amžiaus, jie neužsidarė savo namuose ir nepaskendo asmeniniuose rūpesčiuose, bet randa jėgų ir laiko padėti savajai spaudai.

Pačioje 1981 m. pabaigoje deimantinės savo amžiaus sukakties susilaukė ir Povilas Burneikis, ilgametis uolus mūsų talkininkas. Jis yra gimęs 1906 m. gruodžio 23 d. Ukmergės krašte. Mokėsi tenykštėje valstybinėje gimnazijoje. Karinę prievolę jis atliko Lietuvos karo mokykloje, baigė IV-tąją kariūnų aspirantų laidą ir buvo pakeltas į jaunesniojo leitenanto laipsnį. Vėliau, po kelerių metų, sėkmingai įvykdęs karinį pratinimą, jis buvo pakeltas leitenanto laipsnį. Iš pradžių jis tarnavo Žemės ūkio Ministerijos Miškų Departamento žinyboj, o vėliau perėjo į Vidaus Reikalų Ministeriją ir ilgesnį laiką dirbo įvairiose jos istaigose provincijoj. Kaip tvarkingas, drausmingas ir gerai išsimokslinęs valdininkas, Povilas visuomet sėkmingai atlikdavo savo

tarnybines pareigas ir buvo mylimas ne tik visuomenės, bet ir savo pavaldinių. Dar Neprikl. Lietuvoj sukūrė šeimą su Rytų Lietuvos mokytoja. Jie susilaukė sūnaus ir dukrelės.

Užklupus Lietuvą nelemtomis okupacijoms, kaip ir daugumai lietuvių, ir Burneikiams grėsė visokie pavojai. Vokiečių okupacijos metu Povilas buvo įsijungęs į rezistenciją prieš nacių. Artėjant antrajai sovietinei okupacijai, Burneikių šeima su dviem mažais vaikais traukėsi į vakarus. Deja, čia tuojau juos ištiko skaudi nelaimė. Rytprūsijoje Povilas buvo nacių atskirtas nuo šeimos ir pasiūstas apkasų kasti. Nesunku suprasti Povilo pergyvenimus. Ne tiek jį ten vargino sunkus darbas ir žiaurus nacių vadeivų elgesys, kiek rūpestis, kur ir kaip tenka gyventi jo žmonai su dviem mažais vaikais, nuvežtai kažkur giliau į Vokietiją. Bet dar tos vienos bėdos neužteko. Žiemos pradžioj apkasų kasėjus puolė priešo lėktuvai ir Povilas buvo sunkiai sužeistas. Vis dėlto vokiečiai sužeistą Povilą nuvežė į laivą ir tuo būdu jis atsidūrė vienoje Vakarų Vokietijos ligoninėj, kur išgulėjo keletą mėnesių. Tik karui pasibaigus jis iš jos išėjo ir netrukus laimingai susirado savo šeimą.

Tokiu būdu Burneikiai vienoje lietuvių tremtinių stovykloje pradėjo dypu-

CHICAGOJ
IR APYLINKĖSE

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Inž. Jonas Jurkūnas

bus pagrindinis kalbėtojas Vasario 16 minėjime, Chicagoje, vasario 14 d. 2 val. Marijos Aukšt. Mokyklos Auditorijoje.

PRANEŠIMAS

BALFO CENTRAS praneša, kad dabar, sustiprinus šalpą Lenkijoje ir Suvalkų Trikampyje gyvenantiems lietuviams, BALFUI yra reikalingi gerame stovyje, švarūs, naudoti rūbai ir avalynė - suaugusiems ir vaikams.

BALFAS prašo Chicago ir apylinkių lietuvius paaukoti rūbų ir avalynės, juos pristatant į Centro įstaigą - 2558 W. 69th St., Chicago, IL., tel. 776-7582, darbo valandomis, nuo pirm. iki penkt. 8.30 v. ryto - 4.30 v. vakaro. Šeštadieniais nuo 9.00 v. ryto - 12.00 v. po piet. Rūbus galima pristatyti ir kitu laiku, pagal susitarimą.

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

- \$ 20 Jadvyga Jankienė, North Miami, Fla
- \$ 20 Reg. L. B. Cicero, Ill.
- \$ 15 P. Sadauskaitė, Gulfport, Fla
- \$ 15 Ona Biežis, Long Valley, N.J.
- \$ 10 John Čėsna, Oak Lawn, Ill.
- \$ 10 Galina Jasuweith, Chgo, Ill.
- \$ 10 Venecuelos klubas, Chicago, Ill.
- \$ 10 Aleksandra Miklaševičienė, Chgo.

Po \$ 5 aukos šie asmenys: V. Tamošūnas, Detroit Mich., Zina Zongaila, Tinley Park, Ill., Petronelė Gribin, Chicago, Ill., Antanas Kruklys Hot Springs, Ark., Aldona Karaliūnas, Cicero, Ill., E. Jodinskas, Detroit, Mich., Antoinette Kazy, Evergreen Park, Ill., Ignas Serapinas, Chgo, Ill., Stasys Stanaitis, Chgo, Ill., Anna D. Canadeo, Chgo, Ill., Frank Krasauskas, Chgo, Ill., Helen Bartkus, Cypress, Calif.

(Tęsinys sek. numeryje)

Chicago Lietuvos Taryba maloniai kviečia visas lietuvių organizacijas ir visuomenę gausiai dalyvauti Vasario 16-sios minėjime 1982 m. vasario 14 d. 2 val. p.p. Maria High School auditorijoje.

Aukos organizacijos ir paskiri asmenys prašome įteikti minėjime arba siųsti Chicago Lietuvos Tarybos išd. Valerijai Stanaitis, 4508 W. 101 St., Oak Lawn, IL 60453

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Chicago Lietuvos Tarybos LIETUVOS Nepriklausomybės - Vasario 16-osios minėjimas įvyks šia tvarka:

- ŠEŠTADIENĮ, vasario 13 d., 12 val. - žuvusiųjų pagerbimas Jaunimo Centro sodelyje.
- SEKMADIENĮ, vasario 14 d.:

10:30 val. - pamaldos šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašauja ir pamokslą sako vyskupas Vincentas Brizgys. Gieda parapijos choras, diriguojamas A. Lino. Vargonais gros A. Eitutytė. Solistai - M. Momkienė, A. Giedraitienė, ir V. Momkus.

10 val. - pamaldos Liet. Evangelikų Liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje; pamaldas laiko kun. A. Trakis. Taip pat pamaldos Liet. Ev. Ref. bažn., kurias laiko kun. St. Neimanas.

11 val. - pamaldos Ziono Liet. Ev. Liut. bažnyčioje. Jas laiko kunigas J. Juozapaitis.

2 val. popiet - AKADEMINĖ DALIS Marijos Aukšt. Mokyklos auditorijoje.

Kalbėtojai: Gen. kons. Juzė Daužvardienė, kongr. Martin A. Russo ir inž. Jonas Jurkūnas.

Meninė dalis: muzikinis montažas: "Tėvų šalis", paruoštas muz. A. Jurgučio pagal V. Jankutės tekstą. Išpildo Lietuvių Meno Ansambelis Dainava, solistai A. Giedraitienė ir A. Brazis, B. Pakšto ragelių trio su kanklėmis, rašytoja V. Jankutė ir režis. V. Aleknienė.

Lietuvių visuomenė kviečiama minėjime gausiai dalyvauti Organizacijos pamaldose ir minėjime dalyvauja su vėliavomis.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA

Lietuvos Vyčių 36-tos kuopos valdyba Sofijos Zukienės pagerbimo metu. Iš kairės stovi: Georjanna Kassel, Rūta Kazlauskienė, Ann Marie Kassel, Jonas Paukštis - pirmininkas, Sofija Zukienė, Vincas Samaiška, Sabina Klatt, Frank Švelnis, Joe Martikonis. Sėdi: Jeronimas Jankus, Irene Norushis, Lucille Kilkus ir Ona Naureckienė
P. Malėtos nuotrauka

STRAIPSNIAI APIE LIETUVĄ KITATAUČIŲ SPAUDOJE

Amerikos Lietuvos Tarybos paskelbtas straipsnių kitataučių spaudoje konkursas yra sėkmingas. Konkurso komisijai, kurią sudaro inž. G. Lazauskas, dr. J. Valaitis ir A. Adomėnas, atsiuntė 12 autorių savo straipsnius, spausdintus apie Lietuvą kitataučių spaudoje. Premijoms paskirta 1000 dol. Mecenas - kun. dr. J. Prunskis. Premijų įteikimas įvyks vasario 14 d. Chicagoje per Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Tautinių Kapinių Vadovybė praneša, kad šiais metais - meti - nis sklypų savininkų visuotinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 14 d. 1:30 val. po pietų Dariaus Girėno salėje, 4416 S. Western Ave. Chicago, Illinois.

Bus renkami penki patikėtiniai - direktoriai - šešių metų kadencijai, bus sprendžiamas klausimas konstitucijos papildymo, kapinių steigėjams paminklo statymo veiklos (progreso) pranešimas ir visų metų kapinių veiklos pranešimai.

Sklypų savininkai kviečiami skaitlingai dalyvauti ir atsinešti naudingų sumanymų kapinių gerovei.

A. J. P.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias

7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106, kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius

VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba:

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

Office - 436-7878

Res. 839 - 5568

CHICAGO, Illinois 60629

VLADAS ŠIMAITIS, J. D.

Registered Broker

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.

Klaudijus Pumputis

4514 So. Talman Ave. Chicago, Ill.
Telefonas 927 - 3559

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ CHICAGOJE

Įstatgros: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

RAMUNĖ

DELIKATESŲ KRAUTUVĖ
RESTORANAS

2547 West 69th Street, Chicago, IL 60629
Čia yra lietuviškų knygų, gaidų, plokštelių ir kt. lietuviškų kūrinių.
Telefonas 925 - 4254

Savininkai - Jonas ir Audronė Vīktai

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA
ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.
WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

EDITOR

Antanas Adomenas
7151 South California
Chicago, Illinois 60629

TO HEARTS THAT LOVE FREEDOM

COMMEMORATING LITHUANIA'S INDEPENDENCE DAY

In the United States there are about one million people of Lithuanian descent. In February they will be commemorating the 64th anniversary of the Declaration of Lithuanian independence.

During the short period of independence, Lithuania made considerable cultural and economic progress, gained international recognition, was a member of the League of Nations and a partner of many international treaties.

Unfortunately, Lithuania became a victim of Soviet colonial expansion. The Soviet Union, realizing that people do not want foreign domination, deported from Lithuania 300,000 inhabitants and established a rule of cruel terror.

The great American president, Franklin D. Roosevelt, had declared the essential human rights, the four freedoms: freedom of speech and expression, freedom of every person to worship God in his own way, freedom from want and freedom from fear.

The late president of Egypt, Anwar Sadat, in his autobiographical book stated: "Freedom is the most beautiful, holy and precious fruit of our culture; an individual should never be made to feel that he is at the mercy of any force of coercion or that his will is subordinated to that of others."

In the case of Lithuania, not only individuals, but the entire nation is submitted to the coercion of Moscow by force and fraud. Therefore, today, commemorating the declaration of independence, Lithuanians throughout the world are imploring people of good will to support their aim to regain independence.

In the opera "Fidelio", composed by the great Bethoven, the prisoners, after their release, sing: "O happiness to see the light, to feel the air and be once more alive. Our prison was a tomb. O freedom, freedom, come to us again."

This is the ardent desire of the freedom loving enslaved Lithuanian nation - Freedom, come to us again.

One underground paper, published in Lithuania, rightly stated:

"At the present, Lithuanians in their homeland do not have freedom, but they have their fatherland, Lithuania. They firmly believe, that Lithuania will resurrect to a new free and independent life and they are imploring people of good will in all the world to help to demolish shackles of Soviet enslavement and to help Lithuania to become again a free and independent state."

STUDENTS AT THE JOINT BAL TIC AMERICAN NATIONAL COMMITTEE

During the past summer, one Lithuanian, one Estonian and one Latvian student worked as interns at the

PRASOME!

Pagal savo išgales aukoti TAUTOS FONDUI: savo uždaviniams vykdyti,

LIETUVOS LAISVĖS IŽDUI - laisvajai Lietuvai padėti atstatyti, 6 kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms j organizuoti Lietuvą finansuoti ir politiniams kalniamis gribėti.

Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamentu prašyti: not-for profit, tax exempt corporation - Lithuanian National Foundation, P. O. Box 11079, Woodhaven, N. Y. 11421.

Joint Baltic American National Committee in Washington, D.C.

Interns will also be accepted for the coming summer. They have to be fluent in the language of their nationality and in English, be at least 18 years of age, a U.S. citizen, and have access to a car during their stay in Washington.

The Lithuanian candidates for this internship should apply in writing to the Lithuanian American Council, 2606 West 63rd Street, Chicago, IL 60629.

IN MEMORY OF THE CONQUERORS OF THE ATLANTIC OCEAN

Two American pilots of Lithuanian descent, Steponas Darius and Stasys Girėnas in 1933, in a daring and perilous flight, were able to cross the Atlantic Ocean in their small plane. Their aim was to reach their native land Lithuania.

RENOVATION OF THE LITHUANIAN LEGATION BUILDING

The United States does not recognize the incorporation of Lithuania into the Soviet Union and the Lithuanian Legation continues to function in Washington, D.C. However, the building, owned by the Legation, needs immediate restoration.

RINKIMAI SUOMIJOJE

1982 metų sausio 18 Suomijos prezidento rinkimai pasibaigė Maskvos neterminuotam kandidato laimėjimu. Socialdemokrato Mauno Koivistas gavo virš 43% balsų ir 145 elektorius.

Koivistas bus devintas Suomijos prezidentas ir pirmas socialdemokratas šioje pareigose. Maskvos remiamas centro partijos kandidatas Ačio Karlajainenas negavo net savo partijos pasitikėjimo.

RADIO PASIKALBĖJIMAS APIE LIETUVĄ

Prof. M. Saulaitytės, D. Markelytės, St. Balzeko, Jr., A. Dundzilos ir kun. dr. J. Prunskio pasikalbėjimą su amerikiečių radijo stoties tarnautoja A. Mackevich perdavė Chicago radijo stotis WBEZ, vasario 7 d. 11,30 val. r. Pasikalbėjimą Lietuvos ir lietuvių reikalais suorganizavo Amerikos Lietuvių Taryba.

PITTSBURGH, PA.

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS

Vasario 16-tos minėjimas Pittsburghe, bankieto formoje, įvyks šių metų Vasario - February 20-tą dieną, šeštadienį, Lietuvių Piliečių Draugijos name, 1725 Jane Street, South Side, Pittsburgh, Pa.

Penktą valandą vakare bus susipažinimas -reception, o šeštą valandą bus vakarienis, kurią prirengs Edward Savolskio - "Conrad Caterers".

Po vakarienis bus kalbos ir taip pat atlikta meninė programa. Programą įžanginiu žodžiu atidarys Amerikos Lietuvių Tarybos, Pittsburgho skyriaus pirmininkas VYTAUTAS-VITO JUCIUS.

Pagrindinę kalbą pasakys Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas, ir Sandaros centro valdybos pirm., Amerikos Lietuvių Tarybos vice- pirm. PO-VILAS P. DARGIS.

Jaunimo vardu kalbės panelė Macey. Vakaro vedėju bus B. Burdulis.

Meninę dalį atliks "Aido" choras, kuriam vadovauja Švento Franciškaus vienuolyno seselė - suster Francesca.

Įėjimas į šį parengimą - bankietą aštuoni dol. ir 50 centų asmeniui.

Tikietai - bilietai prie durų - įėjimo nebus parduodami, todėl išgykite juos pas komiteto narius iš anksto.

Visi Pittsburgho apylinkės lietuviai kviečiami šiame minėjime dalyvauti.

SLA CENTRO VASARIO 16 MINĖJIMAS NEW YORKE

Šiais metais minėjimas įvyks vasario 28 d. SLA centro patalpose New Yorke. Pagrindinis kalbėtojas - Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Dalyvaus SLA prez. Povilas Dargis, vice prez. A. Chaplikas ir kt.

RADIJO PROGRAMA VASARIO 16-TAI

Lietuvių ir anglų kalbomis Amerikos Lietuvių Taryba paruošė įkalbėtas juosteles Vasario 16 d. radijo programoms. Lietuviškai įkalbėjo dr. K. Sidlauskas ir dr. K. Eringis, angliškai - J. Valaitis ir A. Adomenas.

KETVERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

EMMA ŠEŠTOKAS

Jau suėjo keturi metai, kai negailingai mirė atskyrė iš mūsų tarpo mylimą mamytę ir žmoną, kurios netekome 1978 m. vasario 1 dieną. Palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse Chicagoje.

EMMA ŠEŠTOKIENĖ (Pocevičiūtė) gimė Lietuvoje, Alsėdžių miestely.

Palikai Tu mus visus dideliame liūdesyje, nes Tu mus visur atjautei, visiems padėjai mūsų varguose tam žiauriam pasaulyje. Kol mūsų širdis sustos plakusi, mes Tavęs, Mylima Mamyte ir Žmona, nepamiršime Tavęs. NULIŪDĖ LIEKA dukra, vyras, giminės ir draugai

Denverio lietuvių tautinių šokių grupė Rūta. Iš k. I-oje eilėje sėdi: Kristina Steikūnaitė, Karen Steikūnaitė, vadovė Antanina Bulotienė, Dalia Pliuškonytė ir Patricija Steikūnaitė. Stovi iš kairės: Kazys Stogis, Leonas Vaitaitis, Monika Steikūnaitė, Rimas Vaitaitis, Andėja Švedaitė, Linas Peckus, Vilija Vaitkutė, Paulius Švedas, tautinių šokių puoselėtojas ir Vilties žurnalo redaktorius-leidėjas Vytautas Beliajus, Algis Liepas, Linda Vaitkutė, Saulius Pliuškonis ir Arvydas Jarašius. Nuotrauka Sauliaus Pliuškonio

Mieli SANDAROS skaitytojai

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratoriui p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepiam ir SANDAROS parėmimą būsimė labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSIPAŽINIMUI vienas "Sandaros" numeris siunčiamas nemokamai

- Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608
Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.
Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.
MANO PAVARDĖ.....
ADRESAS:.....

Žvilgsnis į ateitį....

NAUJA BERTAINI PASITINKANT

(Tęsinys iš pusl.2)

Taip samprotaujant, paskutinio mūsų amžiaus ketvirčio bėgyje, gal jau apie 1985 metus, galima laukti ginkluoto konflikto, kuris greičiausiai įvyks tarp Kinijos ir Sovietų Sąjungos.

LIETUVIŠKOS POLITIKOS KLAUSIMAI

Tokia, kaip ir kitokios galimos pasaulio ateities hipotezės, skatina kai kurias išvadas lietuviškoms jėgoms, o ypač mūsų politiškos orientacijos veiksniams.

Pirmiausia, reikia klausiti, kokie žingsniai yra naudingi ir galimi siekiant Lietuvos valstybingumo 1976-2000 metų bėgyje? Ar tiesa, kad lietuviai, tarsi Antrojo pasaulinio karo sąjungininkai, yra pajėgūs reikalauti tik vieno - 1944 metais formuliuoto bekompromisinio tikslu - besąlyginės nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo? Praeitį rodo, kad šis kelias progreso neatnešė, bet atvirkščiai, Lietuvos vardą ir valstybės teritorijos apibrėžimą išbraukė iš pasaulio valstybių tarpo ir priaugusios naujos kartos pasaulio valstybininkų atminties.

Antras klausimas yra, ar politinė išeivija tikrai siekia Lietuvos valstybingumo nesąlygdoma jos politinės santvarkos? Ar skelbiamų žodžių mintys pramato išeivijos diktuotą, o ne tautos tėvynėje išvystytą, valdymosi formą? Jei yra siekiamas valstybingumas, tuomet principu ir, tarpiniam žingsnyje į nepriklausomybę būtų svarbu siekti Lietuvos dalyvavimo Jungtinių Tautų (143) narių tarpe. Siokios tokios galimybės tokiam dalyvavimui buvo padiktuotos ir mūsų politikų atmetos jau 1945 metais. Gali būti, kad dabartis į šį klausimą žiūri kitaip, ne iš inercijos, bet iš kitokios politikos ir patirties perspektyvos.

Trečias klausimas, mūsų valstybininkams ir politikams nustatius sekančio ketvirčio strategiją, būtų - kas bus nauji Lietuvos "draugai" politinėje plotmėje ir kokios taktikos reikės laikytis siekiant savo tikslų mažais žingsneliais, pagal įautrą dabarčiai planą? Politiško plano ir pastangų ji aptarti ne vien išeivijoje, bet visos tautos specialistų-atstovų tarpe, mums labai reikia.

*) Dabar Jungt. Tautų yra 156.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

J. Andriaus sudarytą LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ, išleistą DEVENIŲ KULTŪRINIO FONDO, galima išgyti siunčiant užsakymus (šešis dolerius ir 65 centus pašto išlaidoms) šiuo adresu:

DEVENIŲ KULTŪRINIS FONDAS P.O. Box 10782 St. Petersburg, FL. 33733

PETKUS TEVAS IR SŪNUS Laidotuvių Direktorai MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st Street Telef.: GROvehill 6-2345-6 1410 South 50th Avenue, Cicero Telef.: TOWNhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS Aikštė Automobiliams Statyti

ISEIVIŲ ORGANIZUOTE

Žvelgdami į išeivių ateitį matome didelės galimybės organizacijos, ryšių ir kultūrinės srityse. Pirmoje eilėje kyla mintis, ar praeityje nebuvo padarytos klaidos, kurias reikėtų ir būtų galima dar pataisyti? Nesunku rasti bent dvi: viena yra Lietuvių Bendruomenės pagrinduose ir antra yra besivystančioje pakraipoje, kad kultūrinis ir politinis darbas vykdytinas tos pačios organizacijos rėmuose.

Antrojo pokario emigrantai vakarų pasauliui atnešė savo virš-organizaciją, kurios narių skaičiai pasaulyje, bet ypač JAV, iki šiol nėra išpūdingi. Viena iš priežasčių yra tame, kad buvo atsisakyta narių, kurie priklausė anksčiau įkurtoms organizacijoms. Šio pasėkoje Anglijoje atsirado dvi Bendruomenės, o JAV LB jungia tik nedidelę antrojo pokario vyresnių imigrantų dalį. Priežastys, dėl kurių daugelis lietuvių nedalyvauja Bendruomenėje glūdi LB vadovybėje ir gal kai kuriuose jos pačios pasirinktuose poreiškiuose. Tos priežastys turėtų būti svarstomos ir šalinamos ateityje.

Reikėtų taip pat panagrinėti, ar kultūrinės ir politinės pastangos tikrai gali būti naudingai apgobtos tos pačios organizacijos rėmuose. Tradiciniai, taip nėra, tačiau gyvenimo praktika, ginčas dėl lėšų ir kai kurie vadovai pereitame šio šimtmečio ketvirtyje abu darbus kreipė po vienu stogu. Ar tokia kryptis bus ilgalaikė lietuviško darbo perspektyvoje sveika? Nepaprastai plati Bendruomenės vieša kultūrinė veikla gali jungti visus tautos vaikus. "Aukštoji" politika yra dažnai kontroversinė, reikalauja labai griežtos ir siauros specializacijos ir dažnai negali būti vieša. Šis klausimas turėtų būti gvildinamas labai šaltai, vadovaujantis ne asmeniškais, ne grupių ir ne lėšų surinkimo ar kontrolės išskaičiavimais, bet giliai įžvelgiant atskirų darbų reikalavimus ne vien šiandien, bet tolimoje ateityje.

ASMENIŠKI KLAUSIMAI

Svarstę plačios apimties pasaulinius kitų ir savo reikalus, beveik pamiršome save pačius - išeivijos pastangų kertinius akmenis. Juk visos pastangos ir kūryba savo pagrinduose yra labai asmeniškias apsisprendimo reikalas. Juk mes, o ne kas kitas, esame išeivių gyvenimo pagrindas. Mes, o ne kas kitas, esame atsakingi už pasirinktas darbų kryptis, jų teisingumą, klaidas ir laimėjimus ateityje! Perspėdami paskutinę mūsų amžiaus dalį galime sau - lietuvių tautą mylintiems vaikams - išeiviams statyti begalę mus liečiančių klausimų:

- Ar mes, kaip atskiri asmenys, jaučiame atsakomybę ne tik sau ir savo šeimai, bet lietuvių tautai, kurią kiekvienas sako, kad myli? Ar mokame nešališkai įvertinti savo padėtį, planuoti ateitį ir dalintis darbo sritimis taip, kad būtų darba, o ne besaikiai tarpasmeniniai ir tarporganizaciniai kivirčiai? Ar žiūrime į mūsų visuomeninius ir politikus, kaip į pagarbos vertus pasišventėlius darbininkus, nežiūrint jų ribotumų, o ne kaip į atleidų ožius, kurie atpalaiduoja mus nuo pareigos patiems dirbti?

- Ar mes, kaip asmenys, jaučiame patys pareigą dalyvauti visuomeniniame gyvenime, būti informuoti, vystyti savo nuomonę ir ją reikšti net ir tuomet, kai kritiškos pažūros gresia mums darbu? Ar sąmoningai stengiamės savo namuose kalbėti tik lietuviškai ir ar jaučiame garbę ir pasididžiavimą siūsdami savo vaikus į liuanistinę mokyklą, įdomindami ir padėdami jiems dalyvauti lietuviško jaunimo organizacijose, stengdamiesi jų lygyje svarstyti lietuviško gyvenimo aktualijas?

Santykiuose su Lietuva kiekvienas turėtume taip pat nuoširdžiai pasitikrinti:

- Ar svetur esanti tautos mažuma turi teisę spręsti Lietuvoje gyvenančių organizuotumo ir galimybių išnaudojimo klausimus? Ar mes esame svarbiausi lietuviškumo ir valstybinės ateities garantuotojai ar tik mažas tėvynėje esančios tautos pagalbiniis vienetas, kurio pareiga yra padėti politiškai, kultūriškai ir mediagiainiai, o ne teisti? Ar mes esame pajėgūs Lietuvos sąlygas įvertinti geriau, nei retkartiniai lankytojai iš Lietuvos įvertina mūsų sąlygas, ar turime ryšius ir gerus norus pažinti Lietuvą ir jos žmones tokius, kokie jie dabar yra? Ar žiūrėdami į Lietuvą mes ieškome tik blogybių, užmiršdami įvertinti net ir tuos atsekimus, dėl kurių daugelis ten gyvenančių ir dirbančių lietuvių didžiuojasi? Ar...?

UŽBAIGA

Šios kelios mintys dalinasi praeities persijojimu ir ateities galimybėmis. Tai nėra siūlymas ginčams ir tai nėra absoliutus receptai. Bet tai gali būti pradžia minčių pasikeitimui ir geresnių kelių ateityje ieškojimui, kurių kūryba turėtų būti visu reikalas.

Didžiuodamiesi praeities atsekimais, mes negalime nepastebėti, kad mūsų laimėjimai pasižymėjo atskirų kūrėjų, bet ne plačiai organizuoto visuomeniško ir politiško gyvenimo vadovų planavimo sugebėjimais. Tame, atrodo, yra lietuvių silpniausia vieta.

Mokydamiesi iš praeities turėtume todėl ieškoti darbininkų, kurie yra ne tik gražūs ir iškaltūs, bet kurie pajėgia paruošti ir pasiūlyti programinius trumpalaikius - palaipsnius ir ilgų metų planus.

1976-2000 metais mums reikės patiems sąmoningiau įsijungti į darba, nes jo krypties nustatymas ir nuolatinis derinimas, taktikos ir metodikos peržiūrėjimas nėra vieno žmogaus, nėra nei vienos valdybos jėgose. Tarp išvystytų planų kokybė nustatys, kaip mes išnaudosime savo sąlygas besikeičiančioje pasaulio politinėje, ekonominėje ir kultūrinėje plotmėje. 1976-2000 metais mums reikės vadovų, kurie moka ne inertiškai kartoti, kas buvo prieš ketvirtį šimtmečio sukurta, bet kurie dirba, pramatydami ateitį ir, kurie moka, vienas kito nenaikindami, dirbti kartu.

JĖZUS PASAULIO

IŠGANYTOJAS

"Visi žemės karaliai garbins Jį, visos tautos jam tarnaus; nes jis išliuosuos beturtį nuo galingojo ir reikalaujantį, kuriam nėra padėjėjo; pasigailės beturčio ir varguolio ir gelbės beturtių sielas.

Jis išvaduos jų sielas iš išnaudojimo ir neteisybės; jų kraujas bus brangus jo akyse." — Psalmė 72:11-14.

Šita pranašystė pasidarys aiškesnė ir suprantamesnė jei pažvelgsime į ją pasinaudodami Dievo pažadų šviesa ir atsiminsime, kad Jezus karaliaus ant žemės tūkstantį metų. Nereikia manyti kad jo karaliavimas galės prasidėti tik tada, kai žmonės priims Jį. Dievo plane yra paskirtas tam tikras laikas Jezaus karaliavimo prasidėjimui, ir dabar mes gyvename kaip tik tuose laikuose. Del tos priežasties dabar pasaulinės valdžios negali sulaikyti žmones savo kontrolėje. Kitoje pranašystėje, kalbančioje apie Jezų kaip naują žemės Karalių, pasakyma, kad pirmiausiai jis daugys tautas kaip "puodžiaus indus." Ir jau dabar mes matom šito naujojo Karaliaus darbo prasidėjimą. — Psalmė 2:5-12.

LIETUVIAI ŠVENTO RAŠTO TYRINĖTOJAI

Adresas: 5421 So. Mozart St. Chicago, Ill. 60632

Kurie įdomaujatės, prašome parašyti atvirlaiškį, gausite dovanų įvairių knygų - knygelių.

ADOPTED DAUGHTER BORN DECEMBER 15, 1952 in Kansas City, Mo. is searching for her mother or info about her. Call collect 913-632-6496.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorų Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ) 2424 W. 68th STREET Tel. REpublic 7-1219 2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6872 11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 874-6110

JURGIS F. RUDMIN

3318 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS

1448 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003 TURIME KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE

BALTIC BAKERY Chicago, Illinois 4627 SOUTH HERMITAGE AVE Tel. LA 3-1510 2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

Nuo 1914 Metų Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti jums naudingi ir ateityje. SASKALTOS APDRAUSTOS Iki \$40,000.00 FRANK ZOGAS President 2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400 5 1/2% 4 quarterly Year Savings Certificates Minimum \$5,000 7 1/2% All accounts compounded daily - Passbook Savings

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly! 5 1/2% PAID AND COMPOUNDED Quarterly OUR SAVINGS CERTIFICATES 8% EARN UP TO Mutual Federal Savings and Loan 222 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608 Phone: Virginia 7-7747 HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1 SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905